

Cíle a postupy empirického výzkumu

18.9.2014

„Žádná statistika není lepší než její surovina.“

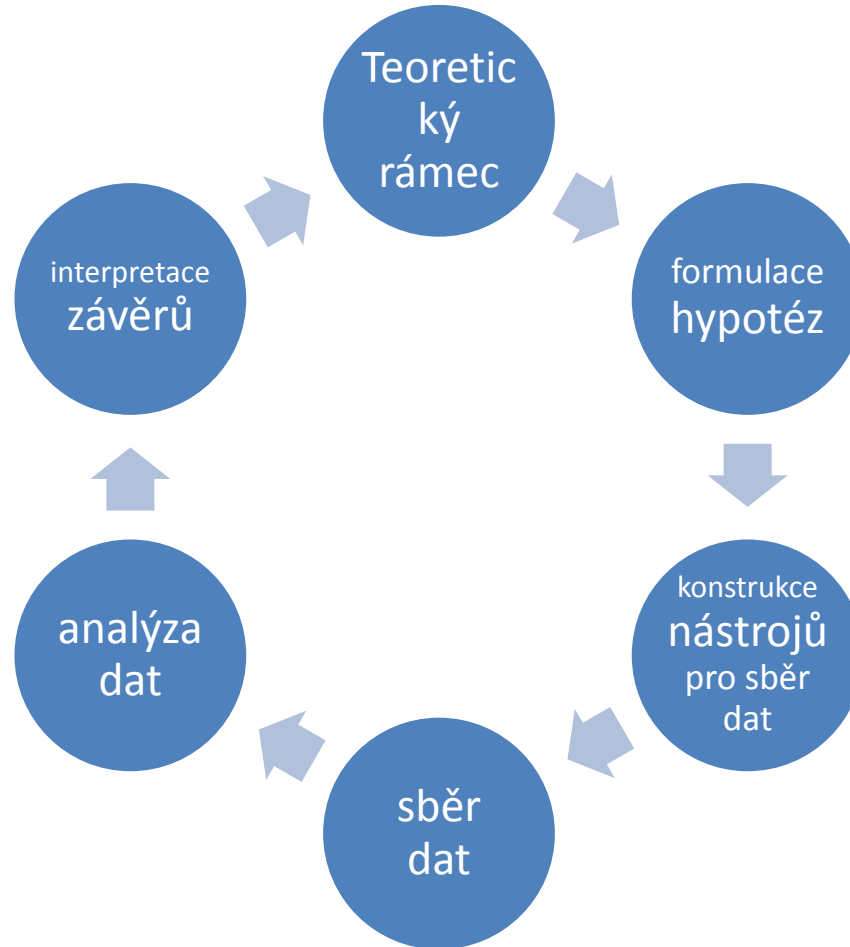
(Swoboda, 1977:133)

Volba a formulace výzkumného problému

Na začátku výzkumu se musíme rozhodnout:

- Co chceme zjistit – jaký bude účel a co bude cíl výzkumu?
- Musíme se rozhodnout, jaký typ informací/dat nás bude zajímat (kvalitativní x kvantifikovatelné) ?
- Jak budeme data získávat?
- Jak budeme data analyzovat?

MODEL EMPIRICKÉ VĚDY

LOGIKA POZNÁVACÍHO PROCESU V KVANTITATIVNÍM A KVALITATIVNÍM VÝZKUMU

DEDUKCE	INDUKCE
Teorie	Pozorování
Hypotézy	Nalezené pravidelnosti
Pozorování	Předběžné závěry
Přijaté/zamítnuté hypotézy	Teorie
KVANTITATIVNÍ PŘÍSTUP (paradigma)	KVALITATIVNÍ PŘÍSTUP (paradigma)

viz Disman (2009, str. 77)

Testování vs. porozumění

Kvantitativní	Kvalitativní
cílem je testování hypotéz	cílem je formulace, vytvoření teorie (hypotéz)
deduktivní logika	induktivní logika
omezený rozsah informace o mnoha jednotkách/jedincích	mnoho informace o malém počtu jednotek/jedinců
redukce reality na proměnné a sledované vztahy mezi nimi	redukce počtu sledovaných jedinců/jednotek

Základní podstata kvantitativního výzkumu:

SOCIÁLNÍ REALITA JE REDUKOVÁNA NA
SOUBOR STATISTICKY OVĚŘITELNÝCH
VZTAHŮ MEZI PROMĚNNÝMI.

Metoda experimentální

Metoda neexperimentální
tzv. zkoumání přirozených skupin

HI. zásady kvantitativního výzkumu:

- Vědecká průkaznost výsledků výzkumu spočívá v logicky správném a metodologicky „čistém“ designu výzkumu.
- Design nemohou nahradit ani sebepůsobivější statistické operace.
- Výpovědi o realitě nejsou realitou samotnou!

Rozlišujeme:

- *Téma* resp. předmět výzkumu
- *Výzkumný problém*, zúžení předmětu na některé jeho významné aspekty, tedy co chceme zjistit?
- *Výzkumná otázka (cíl)* - konkrétní otázka na kt. hledáme prostřednictvím výzkumu odpověď.
- *Hypotézy*

Zadání

Představte si, že před zavedením školného si vás MŠMT pověřilo, abyste výzkumem zjistili postoje těch osob, kterých se to nejvíc dotkne, tedy studentů, resp. jejich rodin. Ministerstvo bude nejvíce zajímat, jak se postoje studentů ke školnému budou lišit:

- Podle socio-ekonomického postavení rodiny dotazovaných
- Podle představ respondentů o sociální spravedlnosti
- Podle dalších relevantních kritérií, které mohou mít vliv na postoje ke školnému (ministerstvo zde spoléhá na vaši odbornou erudici).

Úkol na další hodinu (na 2.10.)

1. Přečtěte si první kapitolu z:

Babbie, E.: *The Practise of Social Research*. Cengage Learning, Wadsworth 2010, 2007. Vybraný rozsah: str. 3-30.

Kniha je dostupná v knihovně ESF.

2. Připravte si krátkou ukázkou výzkumného problému na základě Vašich vlastních příkladů empirické práce (buď plánované diplomky či již minulých závěrečných prací) a to ve struktuře, jak je uvedeno na snímku č. 3.

Doporučená literatura

- Disman, M.: *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Karolinum, Praha 2009 (či starší vydání).
- Punch, K.F.: *Základy kvantitativního šetření*. Portál, Praha 2008.
- Surynek, A., Komárková, R., Kašparová, E.: *Základy sociologického výzkumu*. Management Press, Praha 2001.
- Šanderová, J.: *Jak číst a psát odborný text ve společenských vědách: několik zásad pro začátečníky*. Slon, Praha 2005.